

فصل چهاردهم

ترسیم پلان بام و پلان موقعیت

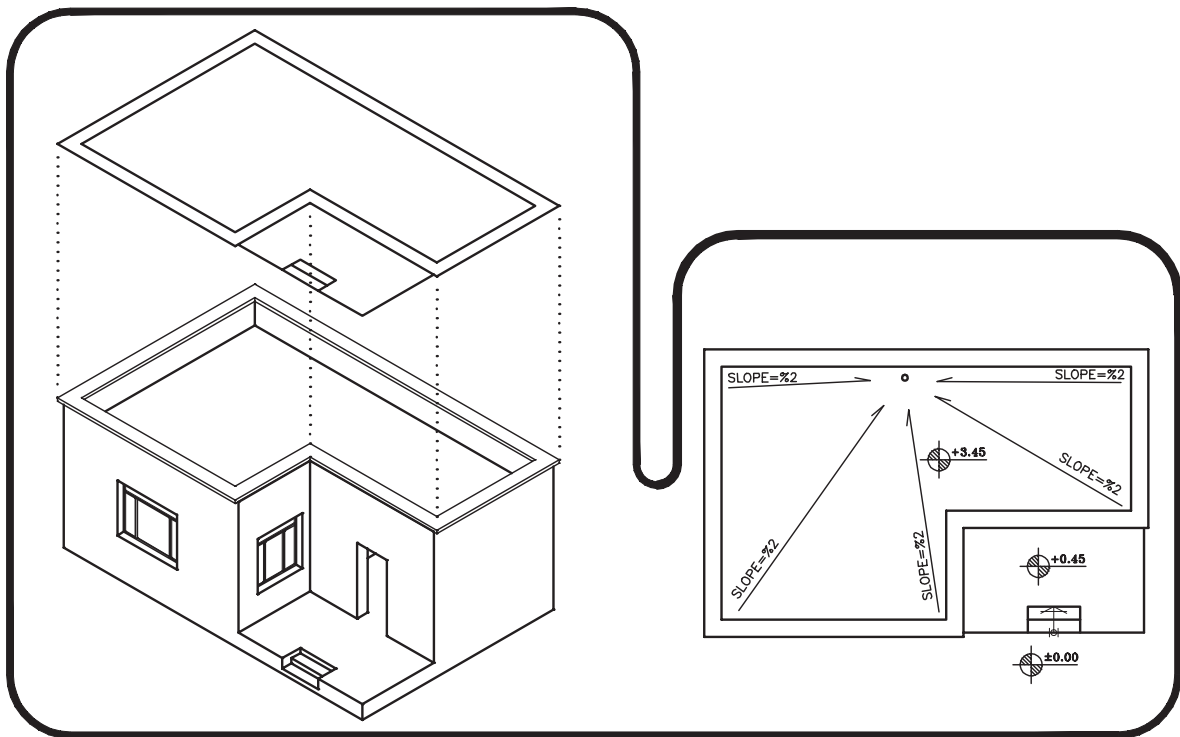
هدف‌های رفتاری: پس از آموزش این فصل، از هنرجو انتظار می‌رود:

- ۱- پلان بام را تعریف کند.
- ۲- کاربرد و ویژگی‌های پلان بام را بیان کند.
- ۳- پلان بام را ترسیم کند.

مقدمه

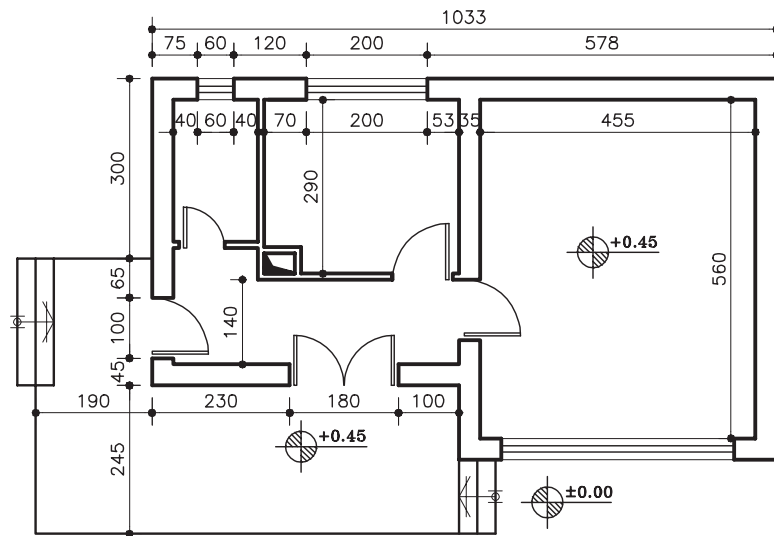
شکل باشد. پلان بام یا تصویر افقی ساختمان، شکل ساختمان، نوع سقف، ارتفاع قسمت‌های مختلف و شیب بندی بام و محل آبروهای بام را نشان می‌دهد.

پوشش ساختمان بر حسب شرایط اقلیمی و نوع سازه‌ی ساختمان ممکن است صاف، شیب‌دار یا طاقی

شکل ۱-۱۴- پلان بام و شیب‌بندی ساختمان

پروژهی ۱: شکل زیر پلان یک ساختمان کوچک را نشان می‌دهد پلان بام آن را با مقیاس $\frac{1}{5}$ ترسیم نمایید.

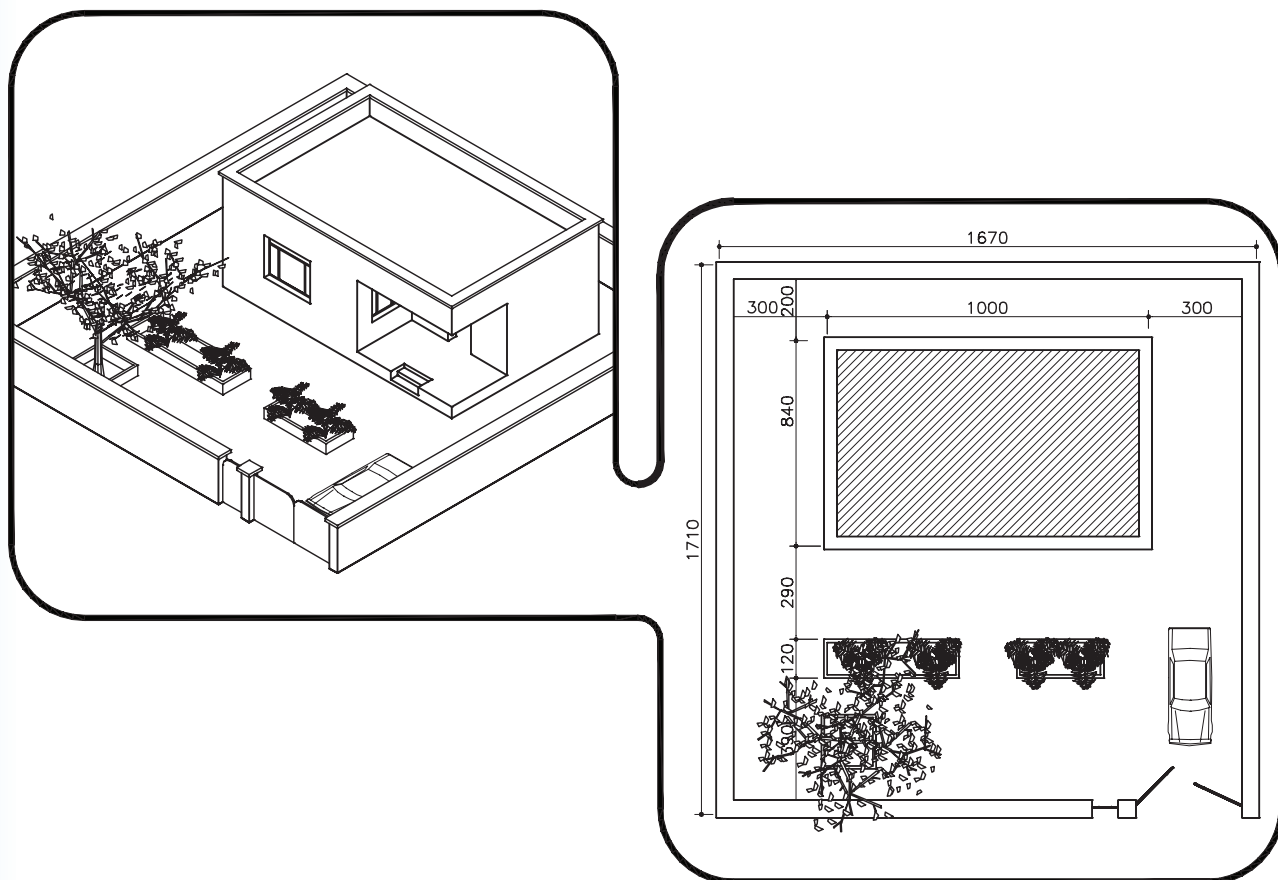
پلان همکف
(SC:1/125)

شکل ۲-۱۴

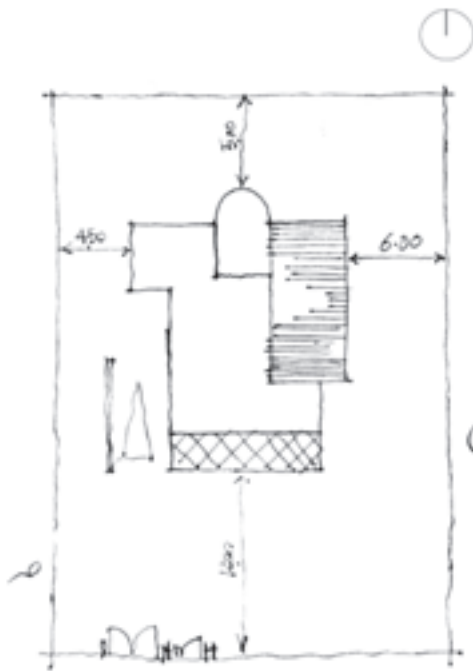
۱-۱۴- پلان موقعیت

و رابطه‌ی ساختمان را با ساختمان‌ها و خیابان‌ها و کوچه‌های مجاور و شکل محوطه‌ی ساختمان مشخص می‌سازد.

بعضی اوقات تصویر افقی ساختمان علاوه بر نشان دادن شکل بام و شکستگی سقف ساختمان، ابعاد ساختمان، محل استقرار آن را در زمین نیز نشان داده

شکل ۳-۱۴- پلان موقعیت

شکل ۴-۱۴

پروژه ۲: شکل مقابل پلان موقعیت یک ساختمان مسکونی را نشان می‌دهد. با توجه به اطلاعات داده شده و نظر معلم درس این پلان را با مقیاس $\frac{1}{100}$ رسم کنید.

پروژه نهایی مدادی: پلان بام ساختمان شکل های ۱۱-۳۵ الی ۱۱-۳۹ را، که پلان، نماها و قطع آن را در فصل های قبلی رسم نمودید، با مقیاس ترسیم کنید. از صحت و هماهنگی مجموعه‌ی نقشه‌های ساختمان اطمینان حاصل کنید. نقشه‌های مدادی ساختمان را با دقت کامل و به صورت مدادی تحویل نمایید.

خانه بروجردی‌ها

شکل ۵-۱۴

این خانه در محله‌ی سلطان امیراحمد کاشان در خیابان علوی واقع است و توسط بازرگانی به نام حاج سیدحسن نطنزی در حوالی سال ۱۲۷۵ قمری در دوره‌ی قاجاریه ساخته شده است. چو نصاب خانه مال التجاره از بروجرد وارد می‌کرده، لذا به بروجردی مشهور شده و خانه‌ی او هم به خانه‌ی بروجردی موسوم گردیده است.

معمار این خانه یکی از نواب معماری کاشان و از طراحان معروف ساختمان به نام استاد علی مریم بوده

است. این خانه شامل دو قسمت بیرونی و اندرونی است. در بدو ورود به خانه وارد هشتی خانه می‌شویم. در ورود به قسمت اندرونی خانه هم در این هشتی قرار گرفته است. پس از آن از راهروی نسبتاً طولانی و شیب‌دار می‌گذریم و وارد حیاط می‌شویم. در کنار این راهرو ایوان شمالی خانه قرار دارد. در قسمت شمالی ایوان یک اتاق پنج دری واقع است که محل پذیرایی مهمانان بوده و دو طرف آن دو اتاق بهار خواب قرار دارد که به سبب برخورداری از نور مناسب و گرمای زیاد، بیش‌تر در زمستان‌ها مورد استفاده قرار می‌گرفته است.

شکل ۶-۱۴

در داخل حیاط یک حوض بزرگ و اطراف آن باغچه‌های وسیع دیده می‌شود. در قسمت شمال شرقی مطبخ (آشپزخانه) قرار دارد. در قسمت شرقی بنا اتاق‌ها و ایوان‌های سرپوشیده به چشم می‌خورد. در جلوی ایوان‌ها پله‌هایی جهت رفتن به سرداب‌ها ساخته شده است. این سرداب‌ها در جبهه‌های مختلف بنا واقع‌اند و به وسیله‌ی بادگیرهایی هوای آن خنک و تهیه می‌شوند.

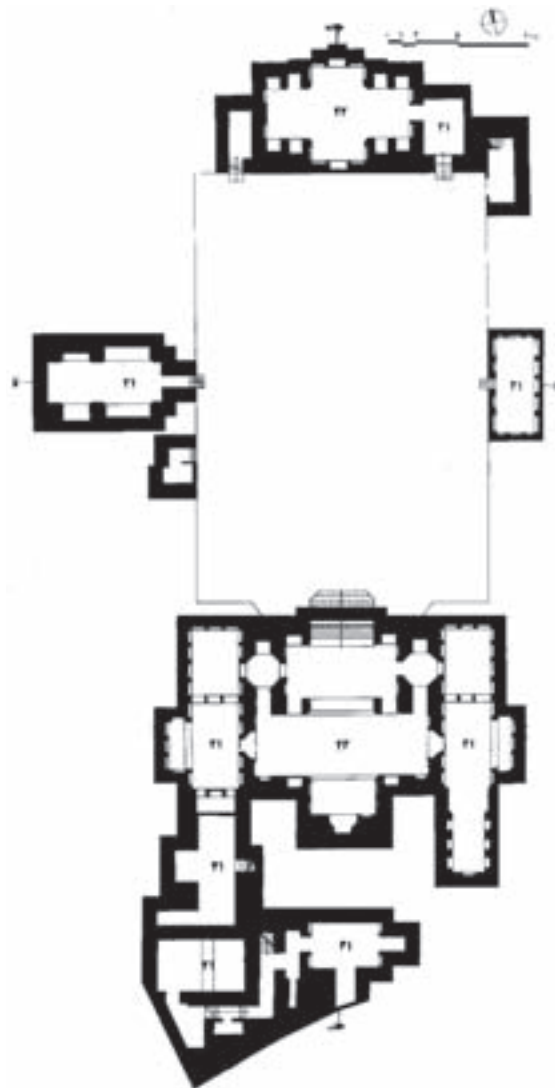
در قسمت جنوبی بنا تالار پوشیده‌ای به چشم می‌خورد که بر پیشانی آن می‌توان هنر نمایی استادکار ایرانی

را نظاره گرد بود. تالار سرپوشیده‌ی آن محل برگزاری اعیاد و مراسم سوگواری بوده است. این تالار شامل ایوان با سقف بلند در جلو و شاه نشینی در انتهای تالار است، که از قسمت‌های دیگر مرتفع‌تر است و دارای تزیینات خاصی است. سقف تالار با طرح بسیار زیبایی گچ‌بری و مقرنس‌کاری و رنگ‌آمیزی شده است. سقف‌ها و بدنه‌ی داخلی

سرپوشیده و تالارهای جانبی آن با نقوش گل و مرغ و شکارگاه حیوانات گچ‌بری یا نقاشی شده است. نقاشی‌های این بنا در شیوه‌های متنوع و با رنگ و روغن و آبرنگ و زیر نظر هنرمند نامدار نقاشی ایران، کمال الملک، ترسیم گردیده است.

با توجه به گچ‌بری قسمت‌های مختلف این خانه به خصوص پنجره‌های مشبک گچی داخل اتاق بزرگ، که از کمال ظرافت به پارچه توری شباهت دارد، به مرتبه‌ی ذوق و هنر این هنرمند ایرانی و دیگر استادکاران و معمار این خانه واقف می‌گردیم.

اکنون به چند نقشه از این عمارت توجه نمایید و فضاهای موجود در آن را تجسم کنید و پلان‌ها و برش‌ها را در ارتباط با هم مطالعه نمایید تا به ویژگی‌های موجود در این بنا پی ببرید.

شکل ۷-۱۴ - پلان زیرزمین

شکل ۱۴-۹

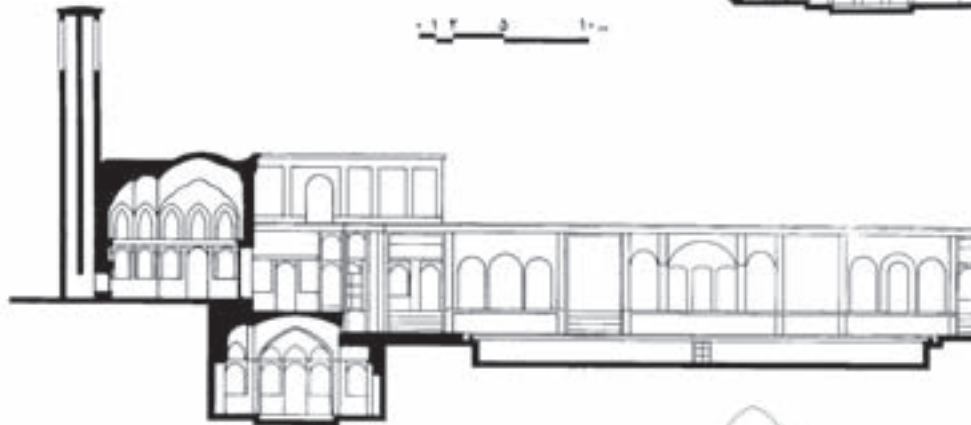

شکل ۱۴-۸

برش الف-الف

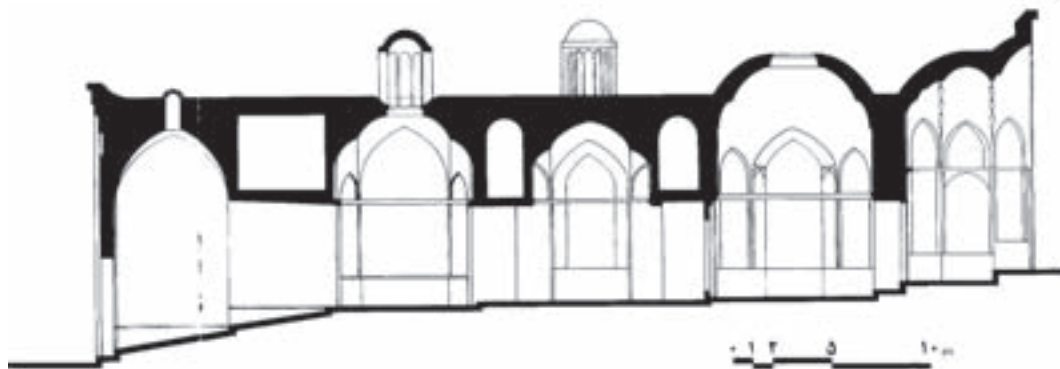
ادامه‌ی برش الف-الف

برش ب-ب

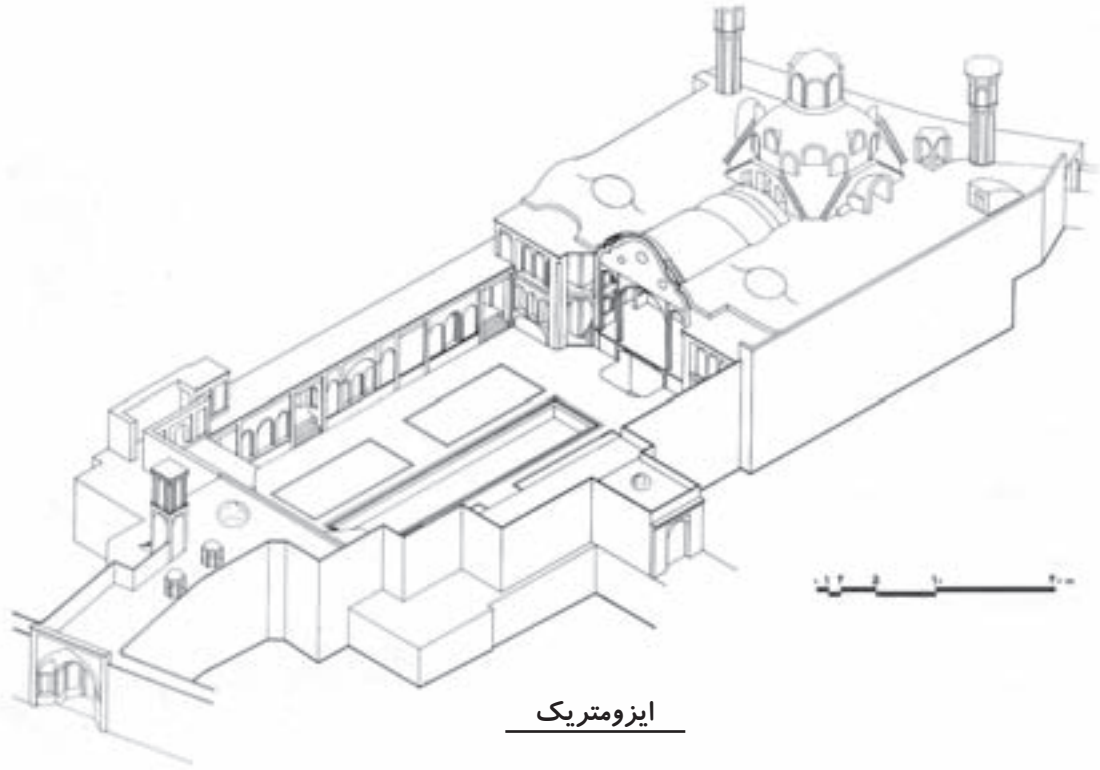

برش ج-ج

شکل ۱۰-۱۴

ایزومتريک

شکل ۱۱-۱۴